

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Полтавський державний медичний університет

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Німецька мова наукового спілкування

(повна назва навчальної дисципліни)

для аспірантів

галузі знань: **22 – Охорона здоров'я, 09 - Біологія**

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності: **222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 –**

Громадське здоров'я, 091 – Біологія

(шифр і назва спеціальності)

Полтава – 2022

Робоча програма дисципліни «Німецька мова наукового спілкування» для аспірантів галузей знань 22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія, спеціальностей 222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія.

«29» серпня 2022 року – 44 с.

Розробники:

1. Сологор І. М. – к.філол.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією;
2. Лисанець Ю. В. – к.філол.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією;
3. Беляєва О. М. – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією.

Робоча програма дисципліни «Німецька мова наукового спілкування» затверджена на засіданнях кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією, Вченої ради університету.

Завідувач кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня
2022 року.

О. М. Беляєва

Секретар Вченої ради ПДМУ
Протокол № 1 від «31» серпня
2022 р.

В. Л. Філатова

ВСТУП

Навчальна дисципліна Німецька мова наукового спілкування

є складовою освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузях знань: 22 «Охорона здоров'я» і 09 «Біологія» за спеціальностями: 222 «Медицина»; 221 «Стоматологія»; 091 «Біологія», 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я

Дана дисципліна _____ вибіркова _____

Викладається у I-II семестрі I року навчання в обсязі – 180 год.

Загальний обсяг:

(6 кредитів ECTS) зокрема: лекції – 10 год., практичні 80 год. семінарські заняття та лабораторні – не передбачені., самостійна робота – 90 год. У курсі передбачено 2 змістових модулі та 1 (2 год) модульна атестація. Завершується дисципліна – іспитом.

Мета дисципліни – сформувати загальні та професійно-орієнтовані компетенції (лінгвістичну, мовленнєву, прагматичну), які забезпечують необхідну для науковця комунікативну самостійність та ефективність у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в німецькомовному фаховому середовищі в усній та письмовій формах.

Завдання – полягають у вдосконаленні й подальшому розвитку знань, навичок і вмінь з німецької мови, набутих в обсязі програми закладу вищої освіти, та їх активізації для здійснення науково-дослідної діяльності.

Структура курсу

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- специфіку лексичних засобів вираження змісту текстів з фаху, на багатозначність службових і загальнонаукових слів, на механізм словотворення, на явище синонімії і омонімії, на вживання фразеологічних словосполук, слів і словосполучень, фразеологізмів, властивих усному мовленню в ситуаціях ділового спілкування, на знання і правильне читання скорочень, аббревіатур, формул, символів тощо;
- типові для наукового стилю мовлення складні синтаксичні конструкції, звороти з неособовими дієслівними формами, пасивні конструкції, багатоелементні означення, усічені граматичні конструкції, емпатичні й інверсійні структури;
- загальні поняття теорії і практики перекладу науково-технічної літератури: поняття перекладу, еквівалент і аналог, перекладацькі трансформації, компенсації втрат при перекладі, контекстуальні заміни,

багатозначність слів, збіг та розбіжності значень інтернаціональних слів тощо.

вміти:

- застосовувати прийоми оглядового, ознайомчого і вивчаючого читання на матеріалах оригінальної наукової інформації з фаху.
- вести наукові дискусії та спілкуватися на рівні професійної / побутової тематики та ситуацій, пов'язаних із перебуванням у закордонному відрядженні;
- сприймати і розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах професійної та побутово-ситуативної тематики на рівні 85—90% інформації при темпі її подання 120—150 слів на хвилину;
- складати іноземною (німецькою) мовою анотації та реферати до наукових статей, матеріалів дослідження тощо.
- готувати доповіді, повідомлення, приватні чи ділові листи, інші основні види документації (заявка на участь у конференції, CV, аплікаційна форма на отримання гранту, аплікаційна форма для участі в проєкті / програмі академічної мобільності тощо).

Місце дисципліни (у структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку).

Нормативна навчальна дисципліна «Німецька мова наукового спілкування» **безпосередньо спирається на попереднє вивчення таких дисциплін:**

- Латинська мова та медична термінологія;
- Іноземна мова;
- Іноземна мова за професійним спрямуванням.

Зв'язок з іншими дисциплінами: вивчення даної дисципліни базується на професійних і навчальних вміннях; охоплює професійний та академічний зміст сфери предметних знань.

Німецька мова наукового спілкування як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на вивченні здобувачами наукового ступеня доктора філософії базових природничих дисциплін (біології, фізики, хімії, анатомії, фізіології), клінічних дисциплін, історії та філософії науки й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) забезпечує формування компетентностей, необхідних для використання іноземної мови в процесі підготовки наукової продукції (тез, статей, кваліфікаційних праць etc.) і оприлюднення здобутих наукових результатів.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі наукового ступеня доктора філософії.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-18, а у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 19-28. Обов'язковим для іспиту/заліку є виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною програмою, та отримання кількості балів, не менших за мінімальну.

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За шкалою закладу	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Виконання лексико-граматичних завдань	5	5	25
Говоріння	2	5	10
Індивідуальні письмові завдання	3	5	15
Лексико-граматичний тест	2	5	10
Аудіювання	2	10	20
Модульна контрольна робота	1	20	20
Разом:			100

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Академічний медичний дискурс.

ТЕМА 1. Німецька мова як засіб міжнародного наукового і професійного спілкування (5 год.).

Поняття про мову як динамічну систему комунікації. Основні характеристики фонетичного та граматичного рівнів. Структура німецького речення. Типи речень. Прості та складні речення.

ТЕМА 2. Система дієслівних часів німецької мови (5 год.).

Активний та пасивний стан: значення, утворення, особливості перекладу. Дієслівні категорії, поширені в академічному дискурсі.

ТЕМА 3. Спосіб дієслів як граматична категорія (5 год.).

Форми дієслова та їхні звороти: функції, переклад, вживання в академічному дискурсі. Особливості пунктуації в німецькомовному науковому тексті.

ТЕМА 4. Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін (5 год.).

Терміносфера фаху. Понятійний апарат. Сучасні тенденції термінотворення. Основні способи та прийоми перекладу лексичних одиниць.

ТЕМА 5. Наукова комунікація. Особливості наукового стилю німецької мови (2 год.).

Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу. Структурно-композиційні, мовні, стилістичні, прагматичні ознаки основних жанрових форм.

ТЕМА 6. Науковий текст як інтелектуальний продукт, результат професійного наукового викладу думки (8 год.).

Лексичні засоби, фразеологічні кліше, граматичний реєстр вираження наукової ідеї, факту, проблеми, гіпотези, теорії як форм наукового пізнання.

ТЕМА 7. Вторинно-інформаційні жанри. Реферат як самостійне наукове дослідження (6 год.).

Типи рефератів. Опрацювання матеріалу дослідження, джерела інформації. Оглядовий переклад німецькомовного наукового тексту. Переклад заголовків книг і статей.

ТЕМА 8. Вторинно-інформаційні жанри. Анотація наукової статті (6 год.).

Види анотацій. Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості анотації. Архітектоніка тексту: типи абзаців, їх побудова. Засоби логічної, змістової та композиційної цілісності тексту.

ТЕМА 9. Вторинно-інформаційні науково-критичні жанри (4 год.).
Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості критичного відгуку на статтю.

ТЕМА 10. Типи наукових досліджень у німецькомовних країнах (8 год.).
Основні методологічні параметри наукового дослідження, засоби їх вираження в німецькомовних наукових текстах.

ТЕМА 11. Жанри формально-первинної наукової комунікації (8 год.)
Оглядова стаття. Типи оглядових статей, структурно-композиційні та мовно-стилістичні особливості.

ТЕМА 12. Жанри формально-первинної наукової комунікації.
Експериментальна журнальна стаття (8 год.).
Структурно-композиційні особливості жанру. Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку "Forschungsergebnis" ("Resultate"). Оформлення таблиць, ілюстративного матеріалу.

ТЕМА 13. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (6 год.).
Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоків "Methoden und Materialien" та "Einleitung".

ТЕМА 14. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (8 год.).
Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку "Diskussion".

ТЕМА 15. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (4 год.).
Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку "Zusammenfassung" ("Fazit"). Заголовковий комплекс. Виявлення вдячності ("Danksagung"). Способи оформлення посилань на джерела ("Literaturliste").

ТЕМА 16. Периферійні жанри наукового дискурсу (6 год.).
Стаття-клінічний випадок, доповіді, їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики.

ТЕМА 17. Жанри конференційного спілкування (4 год.).
Типи (інформаційне повідомлення, тези доповіді, усна і стендова доповіді,

комп'ютерна презентація PowerPoint, роздавальний матеріал, матеріали конференції). Їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні особливості. Поняття про нежанри наукового дискурсу.

ТЕМА 18. Складання CV (резюме) / Bio-data. (4 год.).

Типи. Лексичні, граматичні, структурно-композиційні засоби, кліше.

ТЕМА 19. Біологічні системи як об'єкти вивчення. Види біологічних систем. Типи науково-педагогічного дискурсу (8 год.).

Типи (лекції, інструкції), їхні жанрово-стилістичні та лексико—граматичні особливості. Характеристики.

ТЕМА 20. Принципи організації та функціонування клітинного, тканинного, організмowego рівнів життя. Суміжні жанри наукового дискурсу (8 год.).

Інформаційно-аналітичні жанри: «обговорення за круглим столом», «інтерв'ю», лист до редакції, повідомлення (про конференції, що мають відбутися, про нові наукові й технічні розробки) їхні жанрово-стилістичні характеристики.

ТЕМА 21. Організм людини як біологічна система. Особливості перекладу патентних заявок (8 год.).

Структурно-композиційні характеристики. Титульна частина; попередній опис; повний опис; патентна формула. Жанрово-стилістичні та лексико-граматичні характеристики.

ТЕМА 22. Нозологія, номенклатура та класифікація захворювань. Жанри неформальної наукової комунікації (8 год.).

Листи-запрошення до участі в наукових форумах, листи-запити та рекомендаційні листи, їхні жанрово-стилістичні характеристики. Заповнення анкет.

ТЕМА 23. Нозологія, етіологія та патогенез. Типи ділових листів (8 год.).

Структурно-композиційні, мовно-стилістичні особливості подання на грант, складання науково-дослідного проекту.

ТЕМА 24. Постановка діагнозу. Різновиди медичних форм та їх заповнення (8 год.).

Збір анамнезу, обстеження, ознаки та симптоми. Стандартні медичні аббревіатури. Жанрові та лексико-граматичні характеристики поінформованої добровільної згоди пацієнта на заплановані медичні процедури.

ТЕМА 25. Постановка діагнозу. Лист-направлення (8 год.).

Жанрово-стилістичні особливості листа-направлення. Методи візуалізації,

лабораторні дослідження: назви методик; одиниці вимірювання. Повідомлення про результати обстеження та складання плану лікування.

ТЕМА 26. Терапевтичні підходи в лікуванні. Інформаційні документи (8 год.).

Ввічливість, тактовність та політична коректність при спілкуванні (вибір слів, мотивований тактовністю). Типи інформаційних документів (оголошення, описання курсів та програм).

ТЕМА 27. Хірургічне лікування. Науково-дослідний проєкт (6 год.).

Напрямки сучасної хірургії та її терміносфера (терміни, професіоналізми, галузева фразеологія). Записи в журналі оперативних втручань. Типи жанрів неформальної наукової комунікації (“електронна групова дискусія” і “науковий блог”), їхні характеристики.

ТЕМА 28. Підсумковий модульний контроль (6 год.)

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції ї	П/З	С/Р
Змістовий модуль 1. Академічний медичний дискурс				
1.	Німецька мова як засіб міжнародного наукового і професійного спілкування. Поняття про мову як динамічну систему комунікації. Основні характеристики фонетичного та граматичного рівнів. Структура німецького речення. Типи речень. Прості та складні речення.	2	2	2
2.	Система дієслівних часів німецької мови. Активний та пасивний стан: значення, утворення, особливості перекладу. Дієслівні категорії, поширені в академічному дискурсі	2		2
3.	Спосіб дієслів як граматична категорія. Форми дієслова та їхні звороти: функції, переклад, вживання в академічному дискурсі. Особливості пунктуації в німецькомовному науковому тексті.	2	2	2
4.	Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін. Терміносфера фаху. Понятійний апарат. Сучасні тенденції термінотворення Основні способи та прийоми перекладу лексичних одиниць	2		2
5.	Наукова комунікація. Особливості наукового стилю	2	-	-

	німецької мови. Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу. Структурно-композиційні, мовні, стилістичні, прагматичні ознаки основних жанрових форм.			
6.	Науковий текст як інтелектуальний продукт, результат професійного наукового викладу думки. Лексичні засоби, фразеологічні кліше, граматичний реєстр вираження наукової ідеї, факту, проблеми, гіпотези, теорії як форм наукового пізнання.		4	4
7.	Вторинно-інформаційні жанри. Реферат як самостійне наукове дослідження. Типи рефератів. Опрацювання матеріалу дослідження, джерела інформації. Оглядовий переклад німецькомовного наукового тексту. Переклад заголовків книг і статей.		2	4
8.	Вторинно-інформаційні жанри. Анотація наукової статті. Види анотацій. Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості анотації. Архітектура тексту: типи абзаців, їх побудова. Засоби логічної, змістової та композиційної цілісності тексту		4	2
9.	Вторинно-інформаційні науково-критичні жанри. Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості критичного відгуку на статтю.		2	2
10.	Типи наукових досліджень у німецькомовних країнах. Основні методологічні параметри наукового дослідження, засоби їх вираження в німецькомовних наукових текстах.		4	4
11.	Жанри формально-первинної наукової комунікації. Оглядова стаття. Типи оглядових статей, структурно-композиційні та мовно-стилістичні особливості.		4	4
12.	Жанри формально-первинної наукової комунікації. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) Структурно-композиційні особливості жанру. Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку "Forschungsergebnis" ("Resultate"). Оформлення таблиць, ілюстративного матеріалу.		4	4
13.	Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel). Функціонально-сміслова		2	4

	організація та мовно-стилістичні характеристики блоків “Methoden und Materialien” та “Einleitung”.			
14.	Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel). Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку “Diskussion”		4	4
15.	Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel). Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку “Zusammenfassung” (“Fazit”). Заголовковий комплекс. Виявлення вдячності (“Danksagung”). Способи оформлення посилань на джерела (“Literaturliste”).		2	2
16.	Периферійні жанри наукового дискурсу. Стаття-клінічний випадок, доповіді, їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики.		2	4
17.	Жанри конференційного спілкування. Типи (інформаційне повідомлення, тези доповіді, усна і стендова доповіді, комп’ютерна презентація PowerPoint, роздавальний матеріал, матеріали конференції). Їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні особливості. Поняття про неожанри наукового дискурсу.		2	2
18.	Складання CV (резюме) / Bio-data. Типи, лексичні, структурно-композиційні особливості, кліше.		2	2
			10	42
				50
Змістовий модуль 2. Професійний медичний дискурс.				
19.	Біологічні системи як об’єкти вивчення. Види біологічних систем. Типи науково-педагогічного дискурсу. Типи (лекції, інструкції), їхні жанрово-стилістичні та лексико-граматичні особливості. Характеристики.		4	4
20.	Принципи організації та функціонування клітинного, тканинного, організмowego рівнів життя. Суміжні жанри наукового дискурсу. Інформційно-аналітичні жанри: «обговорення за круглим столом», «інтерв’ю», лист до редакції, повідомлення (про конференції, що мають відбутися, про нові наукові й технічні розробки) їхні жанрово-стилістичні характеристики.		4	4
21.	Організм людини як біологічна система. Особливості		4	4

	перекладу патентних заявок. Структурно-композиційні характеристики. Титульна частина; попередній опис; повний опис; патентна формула. Жанрово-стилістичні та лексико-граматичні характеристики.			
22.	Нозологія, номенклатура та класифікація захворювань. Жанри неформальної наукової комунікації. Листи-запрошення до участі в наукових форумах, листи-запити та рекомендаційні листи, їхні жанрово-стилістичні характеристики. Заповнення анкет.		4	4
23.	Нозологія, етіологія та патогенез. Структурно-композиційні, мовно-стилістичні особливості подання на грант, складання науково-дослідного проєкту.		4	4
24.	Постановка діагнозу. Різновиди медичних форм та їх заповнення. Збір анамнезу, обстеження, ознаки та симптоми. Стандартні медичні аббревіатури. Жанрові та лексико-граматичні характеристики поінформованої добровільної згоди пацієнта на заплановані медичні процедури.		4	4
25.	Постановка діагнозу. Лист-направлення. Жанрово-стилістичні особливості листа-направлення. Методи візуалізації, лабораторні дослідження: назви методик; одиниці вимірювання. Повідомлення про результати обстеження та складання плану лікування.		4	4
26.	Терапевтичні підходи в лікуванні. Інформаційні документи. Ввічливість, тактовність та політична коректність при спілкуванні (вибір слів, мотивований тактовністю). Типи інформаційних документів (оголошення, описання курсів та програм).		4	4
27.	Хірургічне лікування. Науково-дослідний проєкт. Напрямки сучасної хірургії та її терміносфера (терміни, професіоналізми, галузева фразеологія). Записи в журналі оперативних втручань. Типи жанрів неформальної наукової комунікації ("електронна групова дискусія" і "науковий блог"), їхні характеристики.		4	4
28.	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	4
			38	40
	ВСЬОГО	10	80	90

Загальний обсяг: 180 год., в тому числі:

Лекцій – 10 год.

Практичні заняття – 80 год.

Семінари – не передбачено.

Самостійна робота – 90 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Академічний медичний дискурс.

ТЕМА 1. Німецька мова як засіб міжнародного наукового і професійного спілкування (5 год.)

Лекція 1. Німецька мова як засіб міжнародного наукового і професійного спілкування. Поняття про мову як динамічну систему комунікації. Основні характеристики фонетичного та граматичного рівнів. Структура німецького речення.

Практичне заняття – 1 год.

1. Німецька мова як засіб міжнародного наукового і професійного спілкування. Типи речень. Прості та складні речення.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.
3. Структура німецького речення. Типи речень. Прості і складні речення.

Контрольні запитання та завдання

1. Артикуляційна база німецької мови.
2. Ритм та інтонація в німецькому реченні.
3. Речення. Порядок слів в німецькому реченні.
4. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення.
5. Типи питальних речень.
6. Умовні речення.
7. Читання та письмовий переклад зі словником рідною мовою оригінального тексту з фаху.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag,

- 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
  5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
  6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
  7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
  8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
  9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 2. Система дієслівних часів німецької мови (5 год.).

Лекція 2. Система дієслівних часів німецької мови. Активний та пасивний стан: значення, утворення, особливості перекладу (2 год.).

Практичне заняття – 1 год.

1. Система дієслівних часів німецької мови. Дієслівні категорії, поширені в академічному дискурсі.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Засоби висловлення думки в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення).
2. Загальні і спеціальні питання, у тому числі з модальними дієсловами.
3. Способи вираження майбутнього часу в німецькій мові.
4. Способи висловлювати дозвіл, можливість, необхідність, спонуку.
5. Читання та письмовий переклад зі словником рідною мовою оригінального тексту з фаху.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.

4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 3. Спосіб дієслів як граматична категорія. Неособові форми дієслова. (5 год.).

Лекція 3. Спосіб дієслів як граматична категорія. Неособові форми дієслова та їхні звороти: функції, переклад, вживання в академічному дискурсі. Особливості пунктуації в німецькомовному науковому тексті (2 год.).

Практичне заняття – 1 год.

Форми дієслова та їхні звороти: функції, переклад, вживання в академічному дискурсі. Особливості пунктуації в німецькомовному науковому тексті.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання.

1. Активний стан дієслова: особливості вживання. Часова система німецького дієслова в активному стані. Пасивний стан дієслова: особливості вживання. Часова система німецького дієслова в активному стані.
2. Модальні дієслова та їхні еквіваленти, що реалізують значення необхідності та дозволу у теперішньому та минулому часі. Особливості вживання модальних дієслів в наукових текстах.
3. Граматична категорія означеності / неозначеності.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.

3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 4. Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін. Терміносфера фаху (5 год.).

Лекція 4. Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін. Терміносфера фаху. Сучасні тенденції термінотворення. Основні способи та прийоми перекладу лексичних одиниць. 2 год.

Практичне заняття – 1 год.

1. Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін. Терміносфера фаху. Сучасні тенденції термінотворення. Основні способи та прийоми перекладу лексичних одиниць.

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання.

1. Диференціювати концепт, поняття, термін.
2. Сучасні тенденції термінотворення.
3. Початкові та кінцеві терміноелементи греко-латинського походження.
4. Словотвірні моделі складних іменників в медичній терміносистемі.
5. Лексичні особливості перекладу (багатозначність, конверсія, синонімія, неологізми, "фальшиві друзі перекладача").
6. Лексика академічного дискурсу: фразові дієслова. Способи перекладу лексичних одиниць: калькування, конкретизація / генералізація слова.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 5. Наукова комунікація. Особливості наукового стилю німецької мови (2 год.).

Лекція 5. Наукова комунікація. Особливості наукового стилю німецької мови. Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу. Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу. Структурно-композиційні, мовні, стилістичні, прагматичні ознаки основних жанрових форм.
(2 год.).

Контрольні запитання та завдання

1. Мета і завдання наукової комунікації.
2. Науковий стиль німецької мови.
3. Типи наукового дискурсу.
4. Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу.
5. Структурно-композиційні, мовні, стилістичні, прагматичні ознаки основних жанрових форм.
6. Способи перекладу лексичних одиниць: словникові відповідники, контекстуальна заміна.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt.

- Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
  5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
  6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
  7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
  8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
  9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 6. Науковий текст як інтелектуальний продукт, результат професійного наукового викладу думки (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Науковий текст як інтелектуальний продукт, результат професійного наукового викладу думки. Лексичні засоби, кліше, граматичний реєстр вираження наукової ідеї, факту, проблеми, гіпотези, теорії як форм наукового пізнання.

Завдання для самостійної роботи

(3 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. У чому виражається специфіка наукового тексту?
2. Які основні складові наукового тексту?
3. Обґрунтуйте вимоги до наукового тексту.
4. Основні структурно-сміслові компоненти наукового тексту.
5. Засоби вираження різних форм наукового пізнання.
6. Комунікативні бар'єри, що можуть перешкоджати поширенню наукової інформації.
7. Способи перекладу лексичних одиниць: словникові відповідники, контекстуальна заміна.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.

3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 7. Вторинно-інформаційні жанри. Реферат як самостійне наукове дослідження (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Вторинно-інформаційні жанри. Реферат як самостійне наукове дослідження. Типи рефератів. Опрацювання матеріалу дослідження, джерела інформації. Оглядовий переклад німецькомовного наукового тексту. Переклад заголовків книг і статей.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Поняття про «первинні» та «вторинні» жанри німецькомовного наукового дискурсу.
2. Функціональне призначення вторинно-інформаційних жанрів.
3. Типи рефератів. Написання рефератів як аналітико-синтетичний вид обробки первинних наукових текстів.
4. Структурно-сміслові, лексичні, граматичні характеристики різних типів рефератів.
5. Загальні вимоги до написання рефератів.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.

2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 8. Вторинно-інформаційні жанри. Анотація наукової статті (6 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Вторинно-інформаційні жанри. Анотація наукової статті.

Види анотацій. Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості анотації. Архітектоніка тексту: типи абзаців, їх побудова. Засоби логічної, змістової та композиційної цілісності тексту.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Призначення анотації.
2. Обсяг анотації, дотримання логічності її структури.
3. Структурно-сміслові, лексичні, граматичні характеристики різних типів рефератів.
4. Засоби логічної, змістової та композиційної цілісності тексту. Поняття про текстові конектори, маркери та індикатори.
5. Типи абзаців, їх побудова.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.

3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 9. Вторинно-інформаційні науково-критичні жанри (4 год.) .

Практичне заняття – 2 год.

Вторинно-інформаційні науково-критичні жанри. Мовно-стилістичні та структурно-композиційні особливості критичного відгуку на статтю.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Призначення критичного відгуку на статтю.
2. Обсяг критичного відгуку на статтю, дотримання логічності його структури.
3. Структурно-сміслові, лексичні, граматичні характеристики критичного відгуку на статтю.
4. Засоби логічної, змістової та композиційної цілісності тексту. Поняття про текстові конектори, маркери та індикатори.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd;

- <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
  6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
  7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
  8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
  9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 10. Типи наукових досліджень у німецькомовних країнах (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Типи наукових досліджень у німецькомовних країнах. Основні методологічні параметри наукового дослідження, засоби їх вираження в німецькомовних наукових текстах.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Основні методологічні параметри наукового дослідження.
2. Засоби вираження змісту й програми наукових досліджень в німецькомовних наукових текстах:
  - лексичні;
  - граматичні;
  - стилістичні.
3. Основні типи зміни структури речення при перекладі з німецької на українську.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.

5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 11. Жанри формально-первинної наукової комунікації. Оглядова стаття (8 год.)

Практичне заняття – 4 год.

Жанри формально-первинної наукової комунікації. Оглядова стаття. Типи оглядових статей, їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні особливості.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Типи та функції оглядової журнальної статті.
2. Структурно-композиційні характеристики оглядової журнальної статті.
3. Мовні (лексичні, граматичні) та стилістичні особливості оглядової журнальної статті.
4. Допоміжні елементи наукового тексту: ілюстративний матеріал, таблиця, посилання, скорочення, додаток, літературне джерело.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.

6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

**ТЕМА 12. Жанри формально-первинної наукової комунікації.
Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (8 год.).**

Практичне заняття – 4 год.

Структурно-композиційні особливості жанру. Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку “Forschungsergebnis” (“Resultate”). Оформлення таблиць, ілюстративного матеріалу.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Функції експериментальної наукової журнальної статті.
2. Структурно-композиційні характеристики експериментальної журнальної статті.
3. Функціонально-сміслова організація, лексичні та граматичні засоби написання блоку “Forschungsergebnis” (“Resultate”).
4. Лексичні та граматичні засоби для оформлення таблиць, графіків, іншого ілюстративного матеріалу.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.

6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 13. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (7 год.).
Функціонально-смилова організація та мовно-стилістичні характеристики блоків “Methoden und Materialien” та “Einleitung”.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Функціонально-смилова організація, лексичні та граматичні засоби написання блоку “Methoden und Materialien”.
2. Поширені скорочення а німецькомовному медичному дискурсі.
3. Одиниці вимірювання та їх умовні позначення. Головні одиниці C1.
4. Функціонально-смилова організація, лексичні та граматичні засоби написання блоку “Einleitung”. Засоби передачі аргументованості думки.
5. Ключові речення. Засоби, що забезпечують логічну та смислову цілісність тексту.
6. Оформлення цитати і посилань.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.

5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 14. Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку “Diskussion”.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання.

1. Структурно-композиційні елементи блоку “Diskussion”.
2. Функціонально-сміслова організація, лексичні та граматичні засоби написання блоку “Diskussion”. Засоби передачі аргументованості думки.
3. Непряма мова. Правила цитування. Оформлення цитати і посилань.
4. Способи перекладу: міжгалузева та внутрішньогалузева омонімія термінів і переклад.
5. Способи перекладу лексичних одиниць: Вибір лексичного відповідника із синонімічного ряду. Антонімічний переклад. Описовий переклад.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.

5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 15. Экспериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel) (4 год.).

Практичне заняття – 2 год.

Експериментальна журнальна стаття (der wissenschaftliche Artikel). Функціонально-сміслова організація та мовно-стилістичні характеристики блоку “Zusammenfassung” (“Fazit”). Заголовковий комплекс. Виявлення вдячності (“Danksagung”). Способи оформлення посилань на джерела (“Literaturliste”).

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Структурна організація блоку “Zusammenfassung” (“Fazit”).
2. Лексичні та граматичні характеристики блоку “Zusammenfassung” (“Fazit”).
3. Блок “Danksagung” як компонент наукової статті: структура, мовні засоби.
4. Способи оформлення посилань на джерела (“Literaturliste”).

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.

6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 16. Периферійні жанри наукового дискурсу (4 год.).

Практичне заняття – 2 год.

Периферійні жанри наукового дискурсу. Стаття – описання клінічного випадку, доповіді, їхні структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики статті – описання клінічного випадку.
2. Структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики конференційної доповіді.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.

9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 17. Жанри конференційного спілкування (4 год.).

Практичне заняття – 2 год.

Типи (інформаційне повідомлення, тези доповіді, усна і стендова доповіді, комп'ютерна презентація PowerPoint, роздавальний матеріал, матеріали конференції).

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.
3. Підготовка доповіді на наукову конференцію німецькою мовою (2-3 стор.).

Контрольні запитання та завдання

1. Основні жанри конференційного спілкування. Усні і письмові канали спілкуванні.
2. Структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики інформаційного повідомлення.
3. Структурно-композиційні та мовно-стилістичні характеристики тез, усної і стендової доповіді.
4. Додаткові засоби усного наукового повідомлення: комп'ютерна презентація PowerPoint, роздавальний матеріал, матеріали конференції).
5. Поняття про неожанри наукового дискурсу.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB

- GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 18. Складання CV (резюме) / Bio-data. (4 год.).

Практичне заняття – 2 год.

Складання CV (резюме) / Bio-data. Типи. Лексичні, граматичні, структурні засоби, кліше.

Завдання для самостійної роботи

(2 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.
3. Підготовка повідомлення на теми: “Моє дисертаційне дослідження”; «Коло моїх наукових та професійних інтересів».

Контрольні запитання та завдання

1. Типи і формат CV (резюме) / Bio-data.
2. Лексичні, граматичні, структурно засоби, кліше.
3. Прикметники та прислівники у науковому тексті: вживання, способи утворення.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

Змістовий модуль 2. Професійний медичний дискурс

ТЕМА 19. Біологічні системи як об'єкти вивчення. Типи (лекції, інструкції), їхні стилістичні, граматичні, лексико-семантичні характеристики (8 год).

Практичне заняття – 4 год.

Біологічні системи як об'єкти вивчення. Види біологічних систем. Типи науково-педагогічного дискурсу. Типи (лекції, інструкції), їхні стилістичні, граматичні, лексико-семантичні характеристики.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).

2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання.

1. Лексичний матеріали (терміни, професійні вирази), що стосується теми.

2. Поняття про науково-педагогічний дискурс. Основні жанри науково-педагогічного дискурсу.

3. Стилiстичні, граматичні, лексико-семантичні характеристики лекції як жанру науково-педагогічного дискурсу.

4. Додаткові засоби при проведенні лекційного заняття: комп'ютерна презентація PowerPoint, роздавальний матеріал (хендаут).

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 20. Принципи організації та функціонування клітинного, тканинного, організмowego рівнів життя. Суміжні жанри наукового дискурсу (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Принципи організації та функціонування клітинного, тканинного, організмowego рівнів життя. Суміжні жанри наукового дискурсу). Статті типу «обговорення за круглим столом», «інтерв'ю», повідомлення (про конференції, що мають відбутися, про нові наукові й технічні розробки) їхні жанрово-стилістичні характеристики.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни для описання принципів організації та функціонування клітинного, тканинного, організмowego рівнів життя. Відповідні грецькі та латинські терміноелементи.
2. Поняття про суміжні жанри наукового дискурсу.
3. Мовні характеристики та особливості перекладу статей типу «обговорення за круглим столом», «інтерв'ю», повідомлення (про конференції, що мають відбутися, про нові наукові й технічні розробки) .

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für

Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 21. Організм людини як біологічна система. Особливості перекладу патентних заявок (8 год.).

Практичне заняття – 4 год.

Організм людини як біологічна система. Особливості перекладу патентних заявок. Структурно-композиційні характеристики.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни для описання організму людини як біологічної системи. Відповідні грецькі та латинські терміноелементи.
2. Поняття про суміжні жанри наукового дискурсу: патентні заявки.
3. Структурні, мовні характеристики та особливості перекладу патентних заявок (типульна частина; попередній опис; повний опис; патентна формула; відомості про патентного повіреного).

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 22. Нозологія, номенклатура та класифікація захворювань. Жанри

неформальної наукової комунікації (8 год).

Листи-запрошення до участі в наукових форумах, листи-запити та рекомендаційні листи, їхні жанрово-стилістичні характеристики. Заповнення анкет. Типи жанрів неформальної наукової комунікації (“електронна групова дискусія” і “науковий блог”), їхні характеристики.

Практичне заняття – 4 год.

Нозологія, номенклатура та класифікація захворювань. Нозологія, етіологія та патогенез. Типи ділових листів. Листи-запрошення до участі в наукових форумах, листи-запити та рекомендаційні листи, заповнення анкет, їхні жанрово-стилістичні характеристики.

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни та відповідні грецькі та латинські терміноелементи, що стосуються нозології, номенклатури та класифікації захворювань.
2. Поняття про неформальну наукову комунікацію: змістові, мовні та стилістичні особливості.
3. Жанри типу “електронна групова дискусія” і “науковий блог”, їхні характеристики.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhhbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.

9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 23. Нозологія, етіологія та патогенез. Типи ділових паперів (7 год.)
Структурно-композиційні, мовно-стилістичні особливості подання на грант, складання науково-дослідного проєкту.

Практичне заняття – 4 год.

Структурно-композиційні, мовно-стилістичні особливості подання на грант, складання науково-дослідного проєкту.

Завдання для самостійної роботи

(3 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни та відповідні грецькі та латинські терміноелементи, що стосуються нозології, етіології та патогенезу захворювань.
2. Граматичні засоби для опису етіології та патогенезу захворювань.
3. Поняття про неформальну наукову комунікацію: змістові, мовні та стилістичні особливості.
4. Жанри типу “електронна групова дискусія” і “науковий блог”, їхні характеристики.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für

Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 24. Постановка діагнозу. Різновиди медичних форм та їх заповнення (8 год.).

Збір анамнезу. Обстеження, ознаки та симптоми. Стандартні медичні абревіатури. Жанрові та лексико-граматичні характеристики поінформованої добровільної згоди пацієнта на заплановані медичні процедури.

Практичне заняття – 4 год.

Постановка діагнозу. Різновиди медичних форм та їх заповнення . Збір анамнезу. Обстеження, ознаки та симптоми. Стандартні медичні абревіатури.

Завдання для самостійної роботи

(3 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни та відповідні грецькі та латинські терміноелементи, що стосуються постановки діагнозу.
2. Лексичні та граматичні засоби, що використовуються при зборі анамнезу. Типи анамнезу.
3. Різновиди медичних форм та особливості їх заповнення.
4. Стандартні медичні абревіатури.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.

9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 25. Постановка діагнозу. Лист-направлення (8 год.).

Методи візуалізації, лабораторні дослідження. Повідомлення про результати обстеження та план лікування. Жанрово-стилістичні особливості листа-направлення.

Практичне заняття – 4 год.

Постановка діагнозу. Лист-направлення

Методи візуалізації, лабораторні дослідження. Повідомлення про результати обстеження та план лікування. Жанрово-стилістичні та лексико-граматичні особливості при написанні листа-направлення.

Завдання для самостійної роботи

(3 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни та відповідні грецькі та латинські терміноелементи, що стосуються постановки діагнозу.
2. Лексичні та граматичні засоби, що використовуються при описі / обговоренні результатів лабораторних досліджень та результатів, отриманих за допомогою різних методів візуалізації.
3. Структурно-композиційні, мовно-стилістичні особливості листа-направлення.

Рекомендована література:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfhhbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB

- GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 26. Терапевтичні підходи в лікуванні. Інформаційні документи (7 год.).

Хімічні, фізичні та біологічні методи. Типи інформаційних документів (оголошення, описання курсів та програм). Ввічливість та політична коректність при спілкуванні (вибір слів, мотивований тактовністю).

Практичне заняття – 4 год.

Терапевтичні підходи в лікуванні. Інформаційні документи. Хімічні, фізичні та біологічні методи. Ввічливість та політична коректність при спілкуванні (вибір слів, мотивований тактовністю).

Типи інформаційних документів (оголошення, описання курсів та програм).

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

Рекомендована література:

- 10.Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
- 11.Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
- 12.Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
- 13.Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
- 14.Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
- 15.Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
- 16.Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
- 17.Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
- 18.Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ТЕМА 27. Хірургічне лікування. Науково-дослідний проєкт (8 год.).

Напрямки сучасної хірургії. та її терміносфера (терміни, професіоналізми, галузева фразеологія). Записи в журналі оперативних втручань. Типи жанрів неформальної наукової комунікації (“електронна групова дискусія” і “науковий блог”), їхні характеристики.

Практичне заняття – 4 год.

Хірургічне лікування. Записи в журналі оперативних втручань. Типи жанрів неформальної наукової комунікації

Завдання для самостійної роботи

(4 год.)

1. Підготовка до практичного заняття (виконання вправ та завдань).
2. Огляд літератури відповідно до теми заняття; опрацювання німецькомовного тексту за вибором аспіранта.

Контрольні запитання та завдання

1. Терміни та відповідні грецькі та латинські терміноелементи, що стосуються хірургічних методів лікування.
2. Лексико-граматичні особливості записів в журналі оперативних втручань.
3. Типи жанрів неформальної наукової комунікації (“електронна групова дискусія” і “науковий блог”), їхні характеристики.

Рекомендована література:

- 19.Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
- 20.Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
- 21.Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
- 22.Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
- 23.Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
- 24.Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
- 25.Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
- 26.Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
- 27.Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

ГРАМАТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

1. Речення. Порядок слів в німецькому реченні.
2. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення. Типи питальних речень. Безособові речення.
3. Іменник. Однина та множина іменників. Присвійний відмінок.
4. Артикль.
5. Займенник. Особові, присвійні, вказівні, питальні займенники. Неозначені займенники. Кількісні займенники. Неозначено-особовий займенник. Підсилювальні та зворотні займенники.
6. Прикметник. Ступені порівняння.
7. Прислівник. Ступені порівняння.
8. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
9. Прийменник. Прийменники часу. Прийменники місця. Прийменники руху.
10. Дієслово. Допоміжні та смислові дієслова, дієслово-зв'язка.
11. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
12. Часова система німецького дієслова в активному стані.
13. Часова система німецького дієслова в пасивному стані.
14. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
15. Пряма та непряма мова.
16. Умовні речення.
17. Безособові форми дієслова. Дієприкметник. Інфінітив.
18. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.
19. Найуживаніші суфікси, префікси німецької мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.
20. Лексика та фразеологія наукового тексту. Концепт, поняття, термін. Терміносфера фаху. Понятійний апарат. Сучасні тенденції термінотворення. Основні способи та прийоми перекладу лексичних одиниць.
21. Жанрова стратифікація німецькомовного медичного дискурсу. Структурно-композиційні, мовні, стилістичні, прагматичні ознаки основних жанрових форм.
22. Вторинно-інформаційні жанри.
23. Жанри формально-первинної наукової комунікації.
24. Периферійні жанри наукового дискурсу.
25. Жанри конференційного спілкування.
26. Периферійні типи науково-педагогічного дискурсу.
27. Суміжні жанри наукового дискурсу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Гвоздяк, О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004.
2. Billina, A. Lesen & Schreiben B2: Buch. Berlin: Hueber Verlag, 2020.
3. Buscha, A, Raven, S, Szita, S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau C1. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
4. Degener, J. Wissenschaftliche Mehrsprachigkeit ist innovationsfördernd; <http://www.goethe.de/lhr/prj/d30/dos/wis/de8201485.htm>; 14.4.2019.
5. Edel, K.-O. Die Macht der Sprache in der Wissenschaft (9.3.2008); http://www.fh-brandenburg.de/uploads/tx_userfbtermine/Macht_der_Sprache.pdf; 19.4.2019.
6. Ehlich, K. Deutsch als Wissenschaftssprache für das 21. Jahrhundert; <http://www.gfl-journal.de/1-2000/ehlich.html>; 5.4.2019.
7. Esselborn-Krumbiegel, H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Berlin: UTB GmbH, 2016
8. Moll, M. Wissenschaftliches Deutsch: Verstehen, schreiben, sprechen. Berlin: UTB GmbH, 2016.
9. Schade, G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften: Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co 2009.

Додаткова:

1. Duden – Deutsches Universalwörterbuch, Digitalversion, 2002 Bibliographisches Institut & F.A. Brockhaus, Mannheim, 2002.
2. Duden – Richtiges und gutes Deutsch. Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle. 5. Auflage, Band 9. Dudenverlag, Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, 2001.
3. Funk, H. Berufsbezogener Deutschunterricht mit Jugendlichen. In: Fremdsprache Deutsch Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts, Sondernummer, 1992.
4. Jatel, G.P., Gilenko, I.O., Marynenko, L.J., Myronenko, T.S. Fortgeschrittenes Deutsch. Ein Lehrbuch für Studenten der technischen Hochschulen. К.: Вища школа, 2002.
5. Levy-Hillerich, D., Krajewska-Markiewicz, R.: Mit Deutsch in Europa studieren – arbeiten – leben. Plzen: Verlag Fraus, 2004.

КІНЦЕВІ ВИМОГИ ТА УМОВИ ДОПУЩЕННЯ АСПІРАНТІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Змістом кандидатського іспиту з німецької мови є практична демонстрація навичок та вмінь науково-дослідної діяльності.

До складання кандидатського іспиту допускаються аспіранти та здобувачі, які мають належний рівень підготовки, склали залікові тести з реферування наукових текстів німецькою мовою й підготували реферат прочитаної німецькомовної літератури з проблем наукового дослідження.

Реферат повинен мати такі частини:

1. Виклад українською мовою змісту наукових матеріалів з фаху, прочитаних іноземною мовою.
2. Бібліографічний опис. Список джерел має бути оформлений відповідно до вимог державного стандарту.
3. Резюме німецькою мовою (1,5 – 2 сторінки комп'ютерного тексту).
4. Словник, що включає 100 ключових термінів даної галузі науки.

Кафедра іноземної мови з латинською мовою та медичною термінологією приймає рішення про допуск та рекомендацію до складання кандидатського іспиту не пізніше двох тижнів до початку екзаменаційної сесії.

За час підготовки до складання кандидатського іспиту з німецької мови слухач має виконати українською мовою реферативне узагальнення основного обсягу німецькомовної актуальної інформації з проблеми свого дослідження. Укладений таким чином реферат, з одного боку є звітним документом на кандидатському іспиті, а, з іншого - частиною майбутньої кандидатської дисертації. Реферати подаються на рецензування не пізніше, ніж за чотири тижні до іспиту.

Слухач повинен також підготувати німецькою мовою письмове повідомлення про тему, предмет, історію, актуальність й новизну проблеми свого дослідження, обрані підходи й методи наукового пошуку та отримані попередні результати. На захисті реферату слухач повинен зробити доповідь іноземною мовою про своє дослідження та продемонструвати вміння вести наукову дискусію.

Головним завданням для викладача німецької мови є роль порадики і консультанта, який надає аспірантові практичну допомогу на етапі вивчення та реферування німецькомовної інформації з проблеми дослідження для включення її в дисертацію. Викладач також навчає нормам письмового та

усного інформаційного обміну іноземною мовою між науковцями й відпрацьовує навички такої діяльності.

СТРУКТУРА ІСПИТУ

1. Читання та письмовий переклад українською мовою оригінального німецькомовного тексту з фаху обсягом 2000 друкованих знаків. Час виконання - 45 хвилин. Дозволяється користуватися словником.
2. Письмове анотування іноземною мовою (німецькою) україномовного тексту загальнонаукової тематики обсягом 4000 друкованих знаків. Час виконання – 45 хвилин. Дозволяється користуватися словником.
3. Письмовий лексико-граматичний тест (Час виконання – 45 хвилин).
4. Співбесіда з питань наукового дослідження аспіранта (здобувача), яка складається з усного монологічного повідомлення про зміст наукової роботи (до 10 хвилин) та відповідей на питання членів екзаменаційної комісії.

Для оцінювання екзаменаційних робіт здобувачів наукового ступеня доктора філософії використовуються такі критерії:

"Відмінно" передбачає операційне володіння іноземною мовою з випадковими неточностями та непорозуміннями в деяких ситуаціях; добре володіння складними висловлюваннями та розуміння детальної аргументації; на 95 % правильне виконання тестів, письмового перекладу та грамотне складання анотації; ясне письмове повідомлення з теми наукового дослідження, яке демонструє розвинуті письмові навички на когнітивному та синтаксичному рівнях. Усне повідомлення може мати незначні помилки.

"Добре" заслуговує відповідь, яка виявляє загальне ефективне володіння іноземною мовою, незважаючи на деякі неточності, невідповідності та непорозуміння; вміння використовувати та розуміти досить складні висловлювання, особливо в межах своєї галузі та побутової тематики; на 75 % правильне виконання тестів, письмового перекладу та грамотне складання анотації. Повідомлення про наукове дослідження демонструє письмову компетентність з незначними помилками.

"Задовільно" означає обмежене володіння іноземною мовою, розуміння загального значення більшості ситуацій, велику кількість граматичних і лексичних помилок: здатність вести базову комунікацію в межах своєї галузі; на 55 % правильне виконання тестів, письмового перекладу та грамотне складання анотації. Письмове повідомлення демонструє мінімальну письмову компетентність на когнітивному та синтаксичному рівнях.

"Незадовільно" виставляється за умови, що слухач розуміє тільки загальне значення дуже вузького кола знайомих ситуацій і може спілкуватися в цих межах; виконує 50 % тестів; дає неправильний переклад і складає неграмотну анотацію; демонструє некомпетентність при письмових відповідях.

Загальна оцінка виводиться як середнє арифметичне результатів, отриманих за кожне із завдань іспиту.

Звітними документами про складання кандидатського іспиту є:

1. Реферат.
2. Матеріали письмової частини іспиту.
3. Відповідний протокол з оцінками.